

Pasientsikkerheten først – alltid!

Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer jobber sammen i tannhelseteam for å gi pasienten den beste behandlingen. Teamarbeid innebærer nettopp det; arbeid i et fellesskap, hvor alle i teamet har sine spesielle arbeidsoppgaver, utfyller hverandre og er gjensidig avhengig av hverandre. Pasientsikkerheten skal alltid settes først, og den må alltid være viktigere enn pasientflyt og inntjeningshensyn.

Som tannleger har vi et omfattende lovverk å forholde oss til. Helsepersonelloven er selvsagt en av de aller mest sentrale lovene, i tillegg til en rekke andre lover, forskrifter, rundskriv og retningslinjer. Herunder folketrygdens regelverk, som alle tannleger må være godt oppdatert på. Som medlemmer av NTF må vi i tillegg forholde oss til forningens etiske regelverk og regler for obligatorisk etterutdanning.

Ordningen med obligatorisk etterutdanning er et viktig verktøy for at våre medlemmer skal opprettholde sin høye faglige standard. TANK-kursene om myndighetskrav er gjort obligatoriske og inkludert i medlemskapet for å understreke hvor viktig disse temaene er.

Likevel er jeg bekymret. Jeg syns at jeg aner en uheldig utvikling i sektoren vår. Er yrkesstoltheten vår, betydningen av tannlegeutdanningen og autorisasjonen, i ferd med å svekkes? Flere tegn peker i feil retning. Vi hører om tannleger som lærer opp sine tannpleiere til å preparere kroner og vi får informasjon om at tannhelsesekretærer jobber helt selvstendig med egne pasienter. Tannhelsesekretærenes Forbund arrangerer nå kurs i anestesi for sine medlemmer – et kurstilbud som NTFs hovedstyre tidligere har valgt å avslutte etter en vurdering av faglig forsvarlighet.

Her er det flere forhold NTF som profesjonsforening må se på. Også i våre naboland og i resten av Europa diskuteres grenseoppganger mellom tannhelsetjenestens ulike yrkesgrupper.

Tannleger er helsearbeidere. Vi skal alltid tilby pasienten forsvarlig behandling, og vi skal tenke på pasientens beste. De ulike utdanningene for tannhelsepersonell reflekterer nettopp ulik kunnskap, noe som igjen avgjør hvilke arbeidsoppgaver de ulike yrkesutøverne skal utføre. Tannlegeutdanningen er en femårig mastergradsutdanning i odontologi. Tannpleierne har en treårig bachelor i tannpleie. Tannhelsesekretærene har sin utdanning fra den videregående skolen.

Tannlegeutdanningen er lang og spesialisert, nettopp fordi arbeidsoppgavene er kompliserte og feil kan få alvorlige konsekvenser. Vi jobber med mennesker og må ha gode kunnskaper på en rekke fagområder. Vi må beherske kompliserte kliniske behandlingsmetoder for å kunne ivareta pasientene på best mulig måte.

På bakgrunn av de krav som stilles til den odontologiske profesjonsutdanningen på mastergradsnivå, og det lovverket som gjelder, mener jeg at svært mange kliniske arbeidsoppgaver ikke uten videre kan overføres til annet personell uten tilsvarende utdanning.

Lovverket åpner for bruk av medhjelpere. Allikevel er det noen lovmessige hindringer for tannleger som ønsker å delegere oppgaver. Det er to paragrafer i helsepersonelloven som er relevante her.

§ 4. Forsvarlighet (første ledd)

Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.

§ 5. Bruk av medhjelpere (første ledd)

Helsepersonell kan i sin virksomhet overlate bestemte oppgaver til annet personell hvis det er forsvarlig ut fra oppgavens art, personellens kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Medhjelpere er underlagt helsepersonells kontroll og tilsyn.

Disse bestemmelsene gir tannleger rett til å overlate bestemte oppgaver i en odontologisk behandlingssituasjon til annet helsepersonell. Men tannlegen skal **overvåke behandlingen**, slik at den utføres på en måte som er i henhold til aksepterte retningslinjer, og det skal være forsvarlig ut fra personellens kvalifikasjoner og oppgavens art.

I forlengelsen av denne problemstillingen har vi sett saker hvor det er utløst støtte fra trygden til pasienter uten at tannlegen har vært tilstede under behandlingen. Dette er et klart brudd på regelverket og meget uheldig. Det er svært viktig at vi som behandlere bruker trygderegelverket korrekt. Vi har et stort ansvar for å forvalte samfunnets penger på riktig måte. Klarer vi ikke det, kan det være ødeleggende for en ordning som er svært god for pasientene. Det vil også være svært belastende for tannlegestanden.

Dette er et tema vi som forening må ha på dagsorden fremover. Vi må holde fast ved at tannlegen er leder av tannhelseteamet og alltid skal ha det overordnede ansvaret for pasientene. Det er et ansvar vi som profesjon både kan og skal bære med stolthet, på bakgrunn av den kompetansen vi har ervervet oss gjennom vår akademiske utdanning. Men da må vi også ta dette ansvaret alvorlig. På alle områder, og i alle situasjoner.

Camilla Hanser Steinum